

Mål nr 05-462
Patent 0103935-3

PATENTBESVÄRSRÄTTENS

DOM

meddelad 2009-03-23 efter överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut, se bilaga 1.

Klagande: Timberjack OY (invändare)

Ombud: Dr Ludwig Brann Patentbyrå AB

Motpart: Komatsu Forest AB (patenthavare)

Ombud: Zacco Sweden AB

Målet gäller: Upphävande av patent på anordning för upphängning av ett vridbart arbetsredskap.

DOMSLUT

Med undanröjande av Patentverkets beslut upprätthåller Patentbesvärsrätten patentet i ändrad lydelse med patentkrav betecknande "Bilaga II" inkomna den 20 november 2008 och ändrade den 4 februari 2009 (bilaga 2).

LC

Postadress
Box 24160
104 51 Stockholm

Besöksadress
Linnégatan 87 D

Telefon
08-783 38 50

Fax
08-783 76 37

Org.nr
202100-3971

YRKANDEN

Invändaren yrkar att patentet upphävs.

Patenthavaren bestrider invändarens yrkande och yrkar i första hand att patentet upprätthålls med de enligt Patentverkets beslut godtagna kraven.

I andra och tredje hand yrkar patenthavaren att patentet upprätthålls med patentkrav betecknande "Bilaga II" resp. "Bilaga III" inkomna den 20 november 2008 och ändrade den 4 februari 2009.

Invändaren bestrider patenthavarens yrkanden i andra och tredje hand.

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN

Uppfinningen

Enligt patentets beskrivning avser uppfinningen en anordning för upphängning av ett vridbart arbetsredskap. Ett kranburet vridbart arbetsredskap som exempelvis ett trädbehandlingsaggregat eller griporgan för virke är svängbart uppbyggt av kranarmen för vridning omkring dels en första svängningsaxel som utgörs av arbetsredskapets egen centrumaxel eller huvudaxel, dels åtminstone en andra svängningsaxel relativt kranarmen. Denna andra svängningsaxel utgörs normalt av en ledad förbindning mellan arbetsredskapet och kranarmen. För utförande av en sväng rörelse omkring den första svängningsaxeln är en rotator anordnad mellan arbetsredskapet och kranarmen. Med en i rotatorn ingående svivelkoppling överförs ett hydraulmedium mellan kranarmen och ett i rotatorn ingående hydrauliskt verksamt drivorgan samt, i förekommande fall, också övriga i arbetsredskapet ingående förbrukare. Drivorganet hos konventionella rotatorer eller förbrukare försörjs med ett hydrauliskt medium via ledningar i form av en uppsättning böjliga slangar som, utgående från kranarmen i form av s.k. slanglyror och hängande utanför kranarmen, är anslutna till rotatorns överdel via utstickande vinkelformade nipplar.

Emellertid har det visat sig att hydraulledningarna tenderar att svänga hit och dit på ett oreglerat sätt under arbetsredskapets rörelser och kommer härvid inte sällan i kontakt med både trädstammar, timmerstöttor eller andra föremål i närheten av arbetsredskapet och kranarmens arbetsområde vilket kan leda till slangavbrott eller liknande skador. I förekommande fall handlar det inte bara om att arbetsredskapet måste genomgå en dyrbar service med efterföljande stilleståndstid och produktionsbortfall som följd, utan också att de hydraulvätskor som strömmar ut vid exempelvis ett slangbrott orsakar skador på miljön.

Ett syfte med uppfinningen är att åstadkomma en anordning för upphängning av ett arbetsredskap av ovan angivet slag som icke har ovan nämnda nackdelar, utan är så beskaffat att de mellan kranen och arbetsredskapet sig sträckande böjliga hydraulledningarna både är väl skyddade och ej heller kan svänga hit och dit på ett okontrollerat sätt under arbetsredskapets och/eller kranarmens manövrer.

Ett annat syfte är att åstadkomma en rotator som är så utformad att normalt förekommande radiellt utskjutande anslutningsnipplar vid rotatorns övre ände eller dennas hus kan undvikas och att därigenom så att de från kranarmen anländande böjliga hydraulledningarna kan ges en, relativt den första svängningsaxeln eller arbetsredskapets egen rotationsaxel, axiell anslutning till rotatorn och därmed förläggas på ett mer centrerat sätt eller i den axiella mitten av ledförbindningarna mellan arbetsredskapet och kranarmen.

Invändningen

Invändaren hade i Patentverket hänvisat till bland andra följande dokument: US 4211252 (D1), US 4382624 (D6), US 3933389 (D7), US 4717191 (D8), WO9937136 (D14), US 4989652 (D15), en broschyr "Hulldins SuperSaw Grapple saws" (D16), en bild "Hulldins SuperFell 850" (D17), ett intyg med bilagd bild "Attachment 1" (D17A) och en broschyr "Hulldins SuperFell 850"

(D18). Efter invändningen upprätthöll Patentverket patentet i ändrad lydelse med patentkrav inkomna den 24 augusti 2004.

Patentkraven enligt patenthavarens yrkande i första hand innefattar de självständiga patentkraven 1 och 9. Patentkravet 1 anger:

Anordning för upphängning av ett vridbart arbetsredskap (2) i en kranarm (1) eller liknande, innefattande en mellan kranarmen och arbetsredskapet belägen rotator (4) som vid sin ena ände är vridbart lagrat förbunden med arbetsredskapet för vridning av detsamma relativt kranarmen och svängning omkring en första svängningsaxel (A), och vid sin andra ände via led är svängbart upphängd i kranarmen för svängning omkring en andra svängningsaxel (B), en till rotatorn anordnad svivelkoppling (11) för försörjning av arbetskamrarna för det i rotatorn ingående drivorganet (12) och eventuella i arbetsredskapet ingående övriga förbrukare med ett hydraulmedium och att till den ena änden av nämnda svivelkoppling är arrangerade anslutningsnipplor (47) till vilka från kranarmen anslutande hydraulmediumledningar (13) är anslutna, k ä n n e t e c k n a d av att den ledbara förbindningen mellan kranarmen (1) och rotatorn (4) är utformad som en öppen led definierad av två utefter svängningsaxelns (B) ledaxellinje på avstånd från varandra belägna ledpunkter, att anslutningsnipplorna (47) är arrangerade sträckande sig parallellt med den första svängningsaxelns (A) axelriktning samt vända mot ett plan som är parallellt med den andra svängningsaxeln (B) och mot vilket plan den första svängningsaxel bildar en normal, varvid de till anslutningsnipplorna anslutna hydraulmediumledningarna passerar mellan nämnda ledpunkter.

Patentkravet 9 anger:

Aggregat vid kranburna vridbara arbetsredskap innefattande en mellan kranarmen (1) och arbetsredskapet (2) belägen rotator (4) som vid sin ena ände är vridbart lagrat förbunden med arbetsredskapet för vridning av detsamma relativt kranarmen och svängning omkring en första svängningsaxel (A), och vid sin

andra ände via led är svängbart upphängd i kranarmen för svängning omkring en andra svängningsaxel (B), en till rotatorn anordnad svivelkoppling (11) för försörjning av arbetskamrarna för det i rotatorn ingående drivorganet (12) och eventuella i aggregatet ingående övriga förbrukare med ett hydraulmedium och att till den ena änden av nämnda svivelkoppling är arrangerade anslutningsnipplar (47) till vilka från kranarmen anslutande hydraulmediumledningarna (13) är anslutna, k ä n n e t e c k n a t av att det innefattar kombinationen av följande särdrag:

att den ledbara förbindningen mellan kranarmen (1) och rotatorn (4) är utformad som en öppen led definierad av två utefter svängningsaxelns (B) ledaxellinje på avstånd från varandra belägna ledpunkter, att anslutningsnipplarna (47) är arrangerade sträckande sig parallellt med den första rotationsaxelns (A) axelriktning och vända mot ett plan parallellt med den andra svängningsaxeln (B) och mot vilket plan den första svängningsaxel bildar en normal, varvid de till anslutningsnipplarna (47) anslutna hydraulmediumledningarna (13) passerar mellan nämnda ledpunkter.,

att rotatorn (4) innefattar en med kranarmen (1) via en led svängbart förbindbar infästningsdel (5) som uppbär en svivelaxel (9) vilken för svängning omkring den första rotationsaxeln (A) vridbart kan upptas i ett med arbetsredskapet förbindbart hus (10), att svivelaxeln inbegriper parallella och i den första rotationsaxelns (A) axelriktning förlöpande hydraulmediumkanaler (41) som mynnar i ringformiga hålrum (42) till en svivelkoppling ingående i nämnda hus och i vilket hus är anordnade kanaler (43, 52) för försörjning av arbetskamrarna för ett drivorgan (12) för vridning av arbetsredskapet relativt infästningsdelen.

Enligt andrahandsyrkandet har i den kännetecknande delen av patentkravet 1 införts uppgiften

"att kranarmen (1) är av utskjutbar teleskoperande typ bestående av två i varandra teleskopiskt upptagna bomartade delar

(36, 37) och att ett styrorgan (38) för ledningsparen (13) är arrangerat vid kranarmens fria ände mellan vilket styrorgan och kranarmen ledningsparen befinner sig anordnade under de bomartade delarnas relativrörelser"

och att det enligt tredjehandsyrkandet därutöver har införts uppgiften

"varvid styrorganet (38) innefattar en stel arm (39) vars ena ände är fäst i anslutning till ledförbindningen (C) i kranarmens fria ände och vilken arm, belägen parallellt med kranarmens (1) yttersektion och på något avstånd från dennas översida uppvisar en mot kranarmen vänd insida mot vilken ledningsparen (13) fixerat anligger,".

Någon motsvarighet till förstahandsyrkandets patentkrav 9 finns inte enligt yrkandena i andra och tredje hand.

Grunder och utveckling av talan

Invändaren gör vid överklagandet gällande att uppfinningarna enligt vart och ett av patentkraven inte är nya, alternativt saknar uppfinningshöjd, och anför vidare:

I avslagsbeslutet sammanfattar PRV patentföremålet enligt de gällande patentkraven som varande en kombination av två kännetecken, nämligen "öppen led" och "anslutningsnipplarnas orientering".

PRV:s uppfattning är att dokument D16 - D18 visar en anordning med kännetecknet "öppen led" men inte kännetecknet "anslutningsnipplarnas orientering" och att dokument D1 inte visar vare sig "öppen led" eller "anslutningsnipplarnas orientering". Därför är det PRV:s uppfattning att D16 - D18 (SuperFell 850) representerar den kända teknik som kommer uppfinningen närmast. Som framgår av det följande behöver detta inte vara fel, alldenstund både D16 - D18 och D1 visar att patentföremålet enligt patentkrav 1 saknar nyhet.

PRV:s uppfattning att D1 inte visar något av de två kännetecken som i kombination utgör patentföremålet är uppenbarligen baserad på en feltolkning av D1. Begreppet "öppen led" är inte särskilt definierat i patentskriften, och man kan inte av patentkraven eller patentskriften i övrigt utläsa någon sådan begränsad innebörd av detta begrepp som PRV ger uttryck åt i avslagsbeslutet. Vad man kan utläsa av patentskriften är att en led som är "öppen led" i patentets mening ska lämna utrymme åt hydraulmediumledningarna. Följaktligen har inte bara SuperFell 850 utan också anordningen i D1 en led som är öppen i den mening som avses i patentet.

Patentföremålet enligt patentkrav 1 saknar nyhet även i förhållande till D1. Att D1 har en öppen led i den mening som avses i patentet framgår av det vi anfört ovan. Bulten 34 medför visserligen en viss begränsning av utrymmet mellan de båda ledplattorna 40, men detta förtar inte leden mellan delarna A och B dess karaktär av öppen led i patentets mening. Skulle bulten befinnas vara alltför hindrande, vore det för övrigt en för fackmannen näraliggande åtgärd att dela upp leden på två korta bultar som i D16 - D18, D6 eller D7 för att frigöra utrymme, även om detta förmodligen skulle innebära en viss fördyring. Ett alternativ kunde också vara att göra bulten tunnare mellan lagringsställena som i D8.

Vad sedan beträffar kännetecknet "anslutningsnipplarnas orientering" kan detta också återfinnas i det avsnitt av D1:s beskrivningstext som börjar vid rad 65 i spalt 4 och sträcker sig till och med rad 10 i spalt 5.

De två hydrauliska systemen driver sålunda både det i anordningen A (uppburen i en ej visad kranarm, spalt 2, rad 4) upphängda materialhanteringsredskapet, ex.vis en gripare (spalt 2, rad 2), och rotatorn 10-12 via hydraulmediumledningar som inkluderar ledningarna 122, 130 och ledningarna 152, 153. Tvärtemot PRV:s påstående längst ned på tredje sidan i beslutsskriften är hydraulmediumledningarna 130, 132 därför "från kranarmen anländande hydraulmediumledningar", och de passerar mellan de båda på avstånd från varandra belägna ledpunkter som bulten 34 och ledplattorna 40 bildar.

I ytterligare överensstämmelse med patentkrav 1 i patentet är dessa hydraulmediumledningar anslutna till anslutningsnipplar 120, 136 vilka "är arrangerade sträckande sig parallellt med den första [vertikala] svängningaxelns axelriktning samt vända mot ett [horisontellt] plan som är parallellt med den [av bulten 34 bildade] andra svängningsaxeln.

PRV:s påstående att det inte framgår av D16 - D18 att SuperFell 850 har den orientering av anslutningsnipplarna som de självständiga patentkraven i patentet anger, speglar också en oriktig bedömning av D16 - D18. Visserligen visar D16 - D18 inte direkt några anslutningsnipplar som förbinder de synliga hydraulslangarna med rotatorn eller hur befintliga sådana nipplar är orienterade, men utifrån det som framgår av D17 och D18 är det för fackmannen direkt och otvetydigt klart att sådana nipplar finns och att de är orienterade på det sätt som de självständiga patentkraven anger. På grund av vad fackmannen direkt och otvetydigt utläser av dokument D16 - D18 saknar anordningen enligt patentkrav 1 nyhet i förhållande till den genom D16 - D18 kända SuperFell 850. Patentkrav 1 kan således i sin helhet läsas på både D1 och D16 - D18.

Det självständiga patentkravet 9 överensstämmer i de båda första styckena med patentkrav 1, och det som har anförts ovan om patentkrav 1 är således giltigt även för dessa stycken av patentkrav 9. Den infästningsdel som rotatorn innefattar enligt det tredje, sista stycket finns även i D1, där den utgörs av ledplattorna 40 och plattan 30, vilken är förenad med ledplattorna och uppbär svivelaxeln 86, som är vridbar i förhållande till svivelkopplingshuset 50, 64 (spalt 2, rad 14-18 och 41-48). Svivelaxeln 86 har axiella hydraulmediumkanaler (se spalt 3, det stycke som börjar vid rad 45). Dessa kanaler står i förbindelse med de ringformiga utrymmena (100-112) i svivelkopplingen. Vissa av kanalerna kommunicerar via ledningarna 122, 130 med rotatormotorn D. Följaktligen är patentföremålet enligt det självständiga patentkravet 9 också känt från D1.

Skulle det vid prövningen av målet ändå befinnas att en "öppen led" i patentkraven är en led som saknar en bult eller ett liknande element som förenar de båda ledpunkterna, föranleder detta ingen ändring i vår ståndpunkt när det gäller patenterbarheten. En "öppen led" är vanligt förekommande i den typ av anordningar som patentkraven anger (se t.ex. D16 - D18, D7). Att använda en öppen led i stället för en led av det utförande som D1 visar där slangar ska passera genom leden är en åtgärd som är närliggande, och ett särskilt incitament att använda just en sådan led har fackmannen i de ofta förekommande fall där många slangar ska gå genom leden.

Av D16 - D18 framgår att SuperFell 850 har två arbetsredskap. Således behövs det för manövreringen ett rätt stort antal hydrauliskt drivna arbetsenheter och följaktligen ett betydande antal hydraulmediumledningar, slangar, som går via den öppna leden ned till rotatorn och själva fällaggregatet. Det är då för fackmannen direkt och otvetydigt klart att de anslutningsnipplar som självklart används för att ansluta slangarna till rotatorn är axiella, dvs. ligger i den riktning som slangarna har när de går nedåt från leden till rotatorn, Som man lätt inser skulle det helt enkelt vara omöjligt att anordna nipplarna på något annat sätt.

Att modifiera leden mellan rotatorn och kranarmen genom att dela kopplingsbulten i två kortare delar är en trivial anpassningsåtgärd som det är självklart för fackmannen att tillgripa i en situation där det behövs stort utrymme för hydraulmediumledningarna och han finner att merkostnaden och andra nackdelar med en sådan delning motiveras av den lätt insedda fördelen. Ett incitament för en sådan modifiering utöver det som följer av vanliga fackmannamässiga överväganden behöver fackmannen inte, men skulle han trots allt behöva en anvisning om det lämpliga i en delning har han en uttrycklig sådan längst ned på sida 8 i WO 82/01864 (D19).

Följaktligen saknar anordningen och aggregatet enligt de självständiga patentkraven om inte nyhet så i vart fall uppfinningshöjd över det som framgår av D1, betraktad för sig i ljuset av enbart fackmannens kunnande eller i förening med exempelvis D7 eller D19.

Beträffande patenthavarens yrkanden i andra och tredje hand, som avser skydd för patentkrav 1 i kombination med patentkrav 7 och patentkrav 1 i kombination med patentkrav 7 och 8, anför invändaren att patentkrav 7 och 8 hänför sig till utföringsformer av kranarmen och har därför inget att göra med de i beskrivningen angivna syftena och avser således något som inte bidrar till att dessa syften uppnås. Oavsett om de är närliggande eller inte, kan därför de särdrag som dessa patentkrav anger inte bidra till att göra anordningen enligt patentkrav 1 patenterbar.

Patenthavaren framhåller att de självständiga patentkraven innehåller en bestämning som är särskilt intressant i tolkningshänseende, nämligen uttrycket "öppen led". I denna del hänvisas till det som anges i PL 39 §, nämligen att ett patents omfattning bestäms av patentkraven och för förståelse av patentkraven må ledning hämtas från beskrivningen.

På sidan 4, rad 17 och nedåt samt på sidan 5, rad 1 till 15 i stridspatentets beskrivning framgår det med önskvärd tydlighet att med uttrycket öppen led eller öppen ledkonstruktion avses en ledförbindning mellan två inbördes rörliga delar (kranarm - rotator) som är ledbart förenade vid två utefter en gemensam axel på avstånd från varandra belägna ledpunkter 32, 32' resp. 34, 34' med en till varje ledpunkt anordnad tapp 35, 35' vars utsträckning i axelriktningen är så vald att ett utrymme eller mellanrum bildas mellan de båda ledpunkterna. Ändamålet med det sålunda bildade utrymmet är precis som anges i beskrivningen på sid. 5, rad 9-15, nämligen att de mellan kranarm och rotator dragna hydraulledningsparen ska ges möjlighet att sträcka sig genom de inbördes ledbara delarnas svängningscentrum B, C.

I D1 beskrivs och visas en anordning varvid en enda tapp eller bult 34 är arrangerad att sträcka sig kontinuerligt mellan de båda ledpunkterna (se sp. 2, rad 29-32). Man behöver inte ens vara fackman för att inse att en långsträckt bult av det slag som anges i D1, oberoende av hur tunn bulten är vid midjan, inte tillåter hydraulledningar att befinna sig mitt mellan ledpunkterna och givetvis icke

heller medger hydraulledningar att fritt röra sig över den genom ledpunkterna sig sträckande svängningsaxeln.

Invändaren misstar sig beträffande anslutningsnipplarnas orientering hos den anordning som beskrivs i D1. Att de båda anslutningsnipplarnas 120, 136 orientering är av föga intresse vid en jämförelse med stridspatents andra kännetecken framgår av nedanstående redogörelse för tre viktiga sakförhållanden: För det första eftersom de båda självständiga patentkraven anger "från kranarmen anländande" och det inte någonstans i D1, varken av beskrivning eller ritningar framgår att de båda i fig. 3 visade hydraulledningarna 130, 122 skulle vara från kranarmen anländande.

För det andra är det klart att anordningen enligt uppfinningen utslutande avser att lösa problemen förknippade med överföring av hydraulmedium från kranarmen till rotatorn för erbjudande av rotationsverkan mellan arbetsredskap och kranarm. I motsats till uppfinningen beskriver D1 inte hydraulledningarna 130, 122 i D1 som avsedda för försörjning av rotatorn med hydraulmedium utan, som anges i sp. 5, rad 2 -10 "for operating the implement suspended from the couple". Engelskans "implement" torde på svenska närmast översättas med orden "redskap" eller "arbetsverktyg". Det vill säga 130, 122 i D1 avser hydraulledningar för försörjning av i kranarmen uppburna arbetsredskap såsom exempelvis en gripare.

Det andra sakförhållandet blir än mer tydligt med hänvisning till beskrivningstexten i D1 sp. 5, r. 15 - 29 varvid klart framgår att D1 lär ut att hydraulledningar 180, 182, som är avsedda för försörjning av rotatorn med hydraulmedium, ska dras i en lyra vid sidan av den långsträcka bult 34 som bildar del av leden mellan kranarm och rotator vid D1.

För det tredje är de anslutningsnipplor 184, 186 i D1 till vilka nämnda från kranarmen anländande hydraulledningar 180, 182 är kopplade inte orienterade i enlighet med uppfinningens andra kännetecken (framgår tydligt av exempelvis fig. 2 och 3).

Patentet tillhandahåller en lösning på problemen med dragning av hydraulledningarna mellan kranarmen och den till arbetsredskapet anordnade rotatorn som skiljer sig från D1 på vart och ett av nämnda för uppfinningen väsentliga kännetecken. Det vill säga uppfinningen skiljer sig från D1 både vad gäller särdraget "öppen led" och särdraget "anslutningsnipplarnas orientering".

Som PRV påpekade i beslutet, anses produkten SuperFell 850 vara den hänvisning som kommer uppfinningen närmast där det av speciellt D16 och D17 framgår att den har en "öppen led" definierad av två utefter svängningsaxelns (B) ledaxellinje på avstånd från varandra belägna ledpunkter, och att de från kranarmen anslutande hydraulledningarna är dragna genom nämnda led passerande mellan nämnda ledpunkter. Fackmannen kan också förstå att hydraulledningarna ansluts till en svivelkoppling i arbetsverktygets rotator och att man därvid använder sig av anslutningsnipplar. Av D16 - D18 och D17A framgår det däremot inte hur dessa förmodade anslutningsnipplar är orienterade, dvs. uppfinningens andra särdrag.

Vid påstådd öppen utövning ställs mycket tydliga och stora krav på bevismaterialet. Beviskraven vid hävdad öppen utövning följer vanligen avgörandet T 472/92 av tekniska Besvärskammaren vid EPO. Besvärskammaren förklarade här att när det gäller öppen utövning ligger i praktiken all bevisning till stöd för öppen utövning i händerna på den part som påstår sådan, eftersom all bevisning till stöd för påståendet är inom användarens i detta fall Timberjacks kontroll och kunskap. Följaktligen åligger det den part som påstår öppen utövning att bevisa sina påståenden "up to the hilt" eftersom endast ringa, om ens någon, bevisning är tillgänglig för patenthavaren om man skulle bevisa det motsatta förhållandet nämligen att ingen öppen utövning har ägt rum.

Av den knapphändig informationen av D16-D18 och D17A kan patenthavaren inte vitsorda öppen utövning eftersom bevismaterialet dels inte ger någon som helst uppgift om uppfinningens andra särdrag, dvs. hur de förmodade anslutningsnipplarna hos de för-

sålda exemplaren av SuperFell 850 varit orienterade, dels ej heller närmare preciserar när, var och hur försäljningen skett.

I D19 visas ett exempel på ett arbetsredskap i form av en trädgrip som är svängbart upphängd i en kranarm. Emellertid är det arbetsredskap som beskrivs i D19 inte vridbart och saknar därmed några av de viktigaste särdragen hos föreliggande uppfinning, nämligen såväl rotator som svivelkoppling och följaktligen också möjlighet att svänga runt sin egen axel, den första svängningsaxeln A i patentkraven eller s.k. svivelaxel. I D19 visas ett exempel på en öppen led och hur en sådan kan åstadkommas vid ett i en kranarm upphängt icke vridbart arbetsredskap men eftersom anordningen saknar svivelfunktion så lämnar den inte någon information utöver den som kan erhållas från produkten SuperFell 850 som visas i D16 - D18 och D17A.

DOMSKÄL

Det framgår av beskrivningen att det problem som uppfinningen avser lösa är att skydda och begränsa svängningen hos de mellan kranen och arbetsredskapet sig sträckande böjliga hydraulledningarna.

Parterna är ense om att de väsentliga särdragen enligt de patentkrav som omfattas av yrkandet i första hand är "öppen led" och "anslutningsnipplarnas orientering", som i patentkravet 1 uttrycks som "en öppen led definierad av två utefter svängningsaxelns (B) ledaxellinje på avstånd från varandra belägna ledpunkter" och "att anslutningsnipplarna (47) är arrangerade sträckande sig parallellt med den första rotationsaxelns (A) axelriktning och vända mot ett plan parallellt med den andra svängningsaxeln (B) och mot vilket plan den första svängningsaxeln bildar en normal".

Invändaren har hänvisat till dokumenten D16, D17, D17A och D18 i syfte att påvisa att redskapet "SuperFell 850" är känt genom utnyttjande. Patenthavarens bestridande i den delen synes gå ut på att utnyttjandet inte är redovisat i tillräcklig detalj. Däremot har

patenthavaren inte bestritt att de uppgifter som ges i intyget D17A är korrekta i sig.

I intyget uppger intygsgivaren att "SuperFell 850", som visas i en bilaga till intyget, såldes i 23 exemplar under åren 1998-99. Påståendet vinner stöd i den tryckuppgift "4/99" som finns på broschyren D16, i vilken en produkt "Hultdins SuperFell" beskrivs och visas i en liten bild, som såvitt kan ses överensstämmer med bilden på "SuperFell 850" i bilagan "Attachment 1" till D17A. Patentbesvärsträtten finner att invändaren har visat att produkten "SuperFell 850" såldes i minst 23 exemplar före patentets ansökningsdag 26 november 2001. Det har inte gjorts gällande att denna försäljning skedde under sekretess. Produkten "SuperFell 850" var därför känd genom utnyttjande före ansökningsdagen.

Med "öppen led" som denna anges i patentkravet 1 får förstås det som framgår av beskrivningen sid. 4-5, d.v.s. innefattande två led-tappar med en sådan längd att de inte nämnvärt inkräktar på det mellan gaffelskänklarna bildade utrymmet.

Av D17A med bilaga "Attachment 1" framgår att den öppet utnyttjade produkten "SuperFell 850" är en anordning för upphängning av ett med sågblad försett griporgan i en kranarm. Bilden visar en översta öppen led vars svängningsaxel motsvarar axeln C i patentets fig. 1. Genom den leden sträcker sig från kranarmen anslutande hydraulledningar ned i en andra led vars svängningsaxel motsvarar axeln B i patentets fig. 1. Nedanför denna led finns en rotator - jfr. uppgiften "Continuous Rotation" avseende "SuperFell 850" i D18 - vars svängningsaxel har samma orientering som den första svängningsaxeln enligt patentkravet 1, betecknad A i patentets fig. 1.

Enligt patentkravets 1 ingress är rotatorn vid en av sina ändar upphängd i den i patentkravet angivna öppna leden. Denna motsvaras i bilden "Attachment 1" av den nyssnämnda andra leden vari rotatorn är upphängd. Det framgår av bilden att hydraulledningarna sträcker sig rakt in i den andra leden, som sannolikt också är en öppen led, och är orienterade så att de sannolikt

ansluter till anslutningsnipplar orienterade parallellt med rotatorns svängningsaxel. Invändaren kan emellertid inte anses ha visat att detta utförande faktiskt föreligger, och att anordningen enligt patentkravet därmed saknar nyhet.

Med utgångspunkt i vad som har visats vara känt genom utnyttjande av "SuperFell 850" får det problem som återstår att lösa anses vara att erbjuda ytterligare skydd för hydraulledningarna.

Enligt Patentbesvärslagens bedömning får det, då den kända anordningen har en första led som är öppen och som hydraulledningarna passerar på vägen mot rotatorn, anses ligga nära till hands att utföra även nästa led som ledningarna passerar som en öppen led.

D1 visar ett kopplingsorgan mellan en kranarm och ett arbetsredskap, vilket kopplingsorgan innefattar en rotator. Genom D1 är det känt att anordna anslutningsnipplar (120, 136) för hydraulledningarna (122, 130) till en svivelkoppling parallellt med rotatorns svängningsaxel. Dessa hydraulledningarna försörjer visserligen inte rotatorns drivorgan, utan det arbetsredskap som är upphängt i kopplingsorganet, men inte heller enligt uppfinningen avses de till anslutningsnipplarna anslutna hydraulledningarna försörja enbart rotatorns drivorgan. Att använda anslutningsnipplar orienterade parallellt med svängningsaxeln även för ledningarna till rotatorns drivorgan får anses ligga nära till hands utifrån det som visas i D1. Att i den anordning som är känd genom utnyttjandet lösa problemet att ytterligare skydda hydraulledningarna genom att kombinera en öppen led med den angivna orienteringen av anslutningsnipplarna får mot bakgrund av det nyss anförda anses ligga nära till hands. Patenthavarens yrkande i första hand kan därför inte medges.

Enligt andrahandsyrkandet anger patentkravet 1 att ett styrorgan är arrangerat vid kranarmens fria ände mellan vilket styrorgan och kranarmen hydraulledningarna befinner sig. Då en anordning inte kan kännetecknas av särdrag som inte tillhör densamma får patentkravet förstås så att kranarmen utgör en del av anordningen.

Enligt beskrivningen syftar styrorganet till att förhindra att hydraulledningarna ska svänga hit och dit på ett oreglerat sätt och möjligen skadas. Styrorganet får därför anses medverka till att lösa det tidigare angivna problemet.

Av den i målet anförda kända tekniken får det som har visats vara förut känt genom utnyttjade av anordningen "SuperFell 850" anses komma uppfinningen enligt andrahandsyrkandet närmast. Förutom att det inte är visat att den kända anordningen hade en öppen led och en sådan orientering av anslutningsnipplarna såsom patentkravet anger, skiljer sig uppfinningen från det sålunda kända genom uppgiften om ett styrorgan för ledningsparen mellan vilket styrorgan och kranarmen ledningsparen befinner sig vid en kranarm av utskjutbar teleskoperande typ.

Det problem som uppfinningen enligt andrahandsyrkandet löser är att erbjuda ytterligare skydd för hydraulledningarna vid en anordning för upphängning av ett vridbart arbetsredskap på en teleskopiskt utskjutande kranarm.

Att anordna en öppen led och en angiven orientering av anslutningsnipplarna såsom patentkravet anger får på samma grunder som anges ovan anses vara närliggande.

D14 visar en anordning där en ledupphängd rotator är anordnad på en eventuellt teleskoperande kranarm eller bom och D15 en sådan anordning på en teleskoperande bom, varvid i båda fall kranarmen eller bommen har någon form av hållar- eller styrorgan för de till rotatorn ingående hydraulledningarna, se fig. 1 i respektive skrift. I båda dessa kända anordningar är emellertid hydraulledningarna fritt löpande och anslutna till rotatorn på annat sätt än genom en öppen led till anslutningsnipplarna som är parallella med rotatoraxeln, och därmed inte skyddade. Hållar- eller styrorganen är inte heller anordnade att hålla hydraulledningarna mellan sig och kranarmen.

Varken D14, D15 eller övrigt i målet anfört material ger några anvisningar om hur man skyddar hydraulledningarna vid en

anordning för upphängning av ett vridbart arbetsredskap på en teleskopiskt utskjutande kranarm, och Patentbesvärsrätten kan därför inte finna att det ligger nära till hands att, utgående från det som är förut känt genom utnyttjande av "SuperFell 850", och i beaktande av D14 och D15 och övrigt i målet anført material, åstadkomma en sådan anordning för upphängning av ett vridbart arbetsredskap i en utskjutbar teleskoperande kranarm som anges av patentkravet 1 enligt patenthavarens yrkande i andra hand.

Rune Näsman
Referent

Charlotte Dahl

Ulf Hallin

Yvonne Siösteen

Enhälligt